

KWVG één jaar

Vorig jaar bestond ons genootschap 225 jaar. Het bereiken van deze mooie leeftijd is natuurlijk vooral een verdienste van onze voorgangers, maar het was aan deze generatie om daar passend aandacht aan te geven. Dat is gelukt lijkt me, want de gastheer van het NMC 2003, de wiskunde-afdeling van wat tegenwoordig heet de Radboud-universiteit had ons een fraai programma bereid. Zo liet een gezelschap van geleerden en bestuurders zijn licht schijnen over de rol en het belang van de wiskunde in onze samenleving onder de naam 'Wiskunde nodig en in nood'.

De bekroning van het NMC 2003 was de toekenning van het Koninklijk predikaat. Dat werd bekend gemaakt werd door de burgemeester van Nijmegen, G. ter Horst en overeenkomstig een vertrouwde vaderlandse traditie verzuimde zij niet om met enige trots melding te maken van de eigen slechte prestaties op het gebied van de wiskunde in haar schooltijd. Zulks gaat natuurlijk gepaard met altijd dezelfde, niet mis te verstane, impliciete boodschap, een verschijnsel dat vermoedelijk verband houdt met het thema van het lustrumprogramma.

In wezen is datzelfde op een verontrustende wijze aan de orde bij de revisie van de profielen (de zogenaamde tweede fase) van VWO en HAVO. Men is het misschien al weer vergeten, maar de aanleiding hiervoor was het kruisen van de wereldkrommen van een paar tomaten en die van staatssecretaris Adelmund tijdens een demonstratie van enkele middelbare scholieren op het Haagse Malieplein. Dat bracht de voormalige vakbondsvrouw kennelijk in verwarring, want het moet een oude reflex geweest zijn die haar toen bewoog te verklaren: 'Ik sta achter jullie'. Hiermee zette zij een ambtelijk-politieke trein in beweging die niet meer te stuiten bleek. Voor de buitenstaander moge dit het startschot zijn geweest van een nieuwe reeks in één der langstlopende politieke *sitcoms* (die zeker zijn komische momenten heeft), betrokkenen weten helaas maar al te goed dat het geen zeepbellen zijn die hier geblazen worden. Zo werd voorgesteld om natuurkunde uit het bètaprofiel 'Natuur en Gezondheid' te schrappen en nu is het voorstel om het wiskundepakket van de twee bètaprofielen aanzienlijk te reduceren, dit onder meer ten gunste van, jawel, het nieuwe vak Lichamelijke Oefening II. Het KWVG is hiertegen samen met de ander de beroepsverenigingen in de bètasfeer (verenigd in de zogenaamde *Bètafederatie*) in het geweer gekomen, maar aan de vooravond van de bespreking van deze voorstellen der vaste kamercommissie (dit stukje dagtekent 1 februari 2000) zie ik het somber in.

Nu we het toch over wiskunde-onderwijs op de middelbare school hebben: zoals bekend bepleit het KWVG al enig tijd het aanbieden van een universitair traject voor tweedegraads lerarenopleidingen in de vorm van een Bachelorstudie. Dat idee heeft

intussen op een hoger niveau weerklank gevonden en de verwezenlijking ervan lijkt kans te maken. Bij de argumenten ten gunste genoemd in <http://www.wiskgenoot.nl/nieuws/dossier> heeft zich nu een nieuw gevoegd en dat is onze zorg over de kwaliteit van de bestaande tweedegraads lerarenopleidingen.

Degenen die na de afsluiting van deze vierjarige (!) studie zo enthousiast zijn dat zij zich bij een universiteit melden voor een wiskundestudie worden als regel tot het tweede jaar toegelaten. De ervaring in Utrecht en ook elders is dat een meerderheid het dan toch niet redt. Omdat het hier een relatieve top betreft, lijkt de conclusie onontkoombaar dat vele tweedegraads lerarenopleidingen ernstig tekort schieten waar het gaat om het bijbrengen van vakkennis. (En dit dreigt nog erger te gaan worden: blijkens een pas uitgekomen notitie van het *Samenwerkingsorgaan Beroepskwaliteit Leraren*, een club met een hoog vakbondsgehalte, volstaat het kunnen maken van de opgaven die de leerlingen krijgen voorgelegd. Die opgaven mogen dus niet te moeilijk te zijn en natuurlijk over twintig jaar, wanneer een aldus opgeleide onderwijsprofessional zijn top bereikt, niet wezenlijk verschillen van die van vandaag.) Tijdens een discussiebijeenkomst over het middelbaar onderwijs tijdens het NMC 2003 in Nijmegen werden door de daar aanwezige leraren vele voorbeelden genoemd die dat illustreren.

Dit verdient mijns inziens veel meer aandacht van de Nederlandse (academische) wiskundige gemeenschap dan tot nu toe het geval is. Het ligt daarbij voor de hand dat de Nederlandse Commissie voor Onderwijs in de Wiskunde (waarin zowel het KWVG als de NVvW vertegenwoordigd zijn en die dit jaar vijftig jaar bestaat) zich actief met deze materie gaat bezig houden en zich daarbij verstaat met andere organisaties voor wie dat ook een punt van zorg is, zoals de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen. Temeer omdat de voorzitter van de aan de KNAW ondergeschikte Akademieraad voor de Wiskunde van oordeel is dat dit buiten het werkkterrein van deze raad valt.

Laat ik besluiten met een positief bericht: het staat nu vast dat het het vijfde Europees Mathematisch Congres in 2008 te Amsterdam gehouden wordt. Het *site committee* van de EMS bezocht afgelopen zomer de beoogde plek (de RAI) en was zeer te spreken over het voorstel van de drie Amsterdamse instellingen. In de loop van dit jaar zal in dit blad hierover nader bericht worden.

Eduard Looijenga

voorzitter van het Koninklijk Wiskundig Genootschap

Disciplinegroep Wiskunde, Universiteit Utrecht, Postbus 80.010, 3508 TA Utrecht
looijeng@math.uu.nl